PARTICIPATIERAAD
SOCIAAL DOMEIN
WESTERVOORT

JAARVERSLAG 2021
Participatieraad
Sociaal Domein
Westervoort

Voorwoord

Voor u ligt het Jaarverslag 2021 van de Participatieraad Sociaal Domein Westervoort (PSDW).
In dit jaarverslag is terug te vinden hoe er concreet invulling is gegeven aan inwonersbetrokkenheid.

Op 3 februari 2020 ging de PSDW van start als adviesorgaan in het sociaal domein in de gemeente Westervoort. De opzet was totaal nieuw: in plaats van inhoudelijke advisering over onderwerpen in het sociaal domein adviseert de PSDW alleen over de participatieopzet. Deze vindt nu plaats via incidenteel dan wel langer opererende themagroepen, die verantwoordelijk zijn voor het inhoudelijk advies.

In april 2021 werd samen met de ambtelijk adviseurs en het college teruggekeken op het eerste jaar en werd gezamenlijk geconstateerd dat het nog veel te vroeg was om een duidelijk oordeel te vellen of het nieuwe model werkt of niet. De juiste randvoorwaarden voor een goede ontwikkeling als adviesorgaan inzake participatieopzet ontbraken daartoe (o.a. vanwege de coronapandemie). Gedurende het jaar is gebleken dat in dit opzicht wel vooruitgang is geboekt, maar dat er nog veel moet gebeuren, zoals terug te vinden is in dit jaarverslag.

Punt van zorg blijft de informatievoorziening vanuit de gemeente en daarnaast de beperkte bemensing binnen de PSDW: drie leden vormen een wel erg smalle basis. Uitbreiding is dringend gewenst. Indien deze beide randvoorwaarden kunnen worden ingevuld en de PSDW er daarnaast in slaagt effectieve participatieplannen op te stellen, verwacht de PSDW op termijn een adequate rol op te kunnen pakken. Het nieuwe model van client- en burgerparticipatie kan dan echt gaan werken.

Het advies is daarmee de weg die vorig jaar is ingezet in de doorontwikkeling verder op te pakken. Door ervaring op te doen met het uitwerken van participatieplannen kan het ontwikkelmodel verder worden uitgebouwd. Pas als met die uitbouw gedurende enige tijd ervaring is opgedaan kan een oordeel worden geveld of het nieuwe model erin is geslaagd bewonersbetrokkenheid in het sociaal domein in Westervoort te verbeteren. Voorgesteld wordt daarvoor anderhalf jaar uit te trekken, het nieuwe model vanaf zomer 2023 uitgebreid te evalueren met alle partijen en voor 1 januari 2024 uit te laten monden in besluitvorming door de raad of het model ook de daaropvolgende jaren wordt gehandhaafd.

De PSDW is de ambtelijk adviseurs veel dank verschuldigd. Zij hebben hun adviserende taak met verve vervuld en leveren een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van het nieuwe participatiemodel.

Maart 2022
Marijke Veerkamp
voorzitter

Inhoud

Leden 4

Overzicht vergaderingen/bijeenkomsten 5

Een schets van het jaar 2021 6

Themagroepen.....9

Themagroep ‘Doelgroepenvervoer’.....9

Themagroep ‘Inclusie’.....10

Themagroep ‘Inburgering’ 10

Budget.....12

Leden

De PSDW bestaat op dit moment uit drie inwoners van de gemeente Westervoort en wordt ondersteund door twee ambtenaren van die gemeente en een secretariaatsmedewerkster. De PSDW adviseert het college over het betrekken van inwoners bij vraagstukken binnen het sociaal domein. Afgesproken is, dat het college elk jaar in januari te kennen geeft welke vraagstukken dit zijn.

Leden van de PSDW adviseren dus over het betrekken van inwoners: hoe bereik je ze en hoe betrek je ze? De PSDW is medeverantwoordelijk voor de instelling en werving van de themagroepen, benadert inwoners en zorgt voor continuïteit ten aanzien van inwonersbetrokkenheid. Dit gebeurt via een duidelijke opdracht van het college, na advisering door de PSDW, met daarin in ieder geval de omschrijving van het thema, de manier waarop inwonersbetrokkenheid wordt vormgegeven, de plaats op de participatieladder, een eventuele onkostenvergoeding voor deelnemers en de tijdspanne van het advies.

De PSDW bestond in 2021 uit:

- Marijke Veerkamp (voorzitter),
- Patricia van Bladel,
- Thea Smink.

Ambtelijk adviseurs:

- Gertie Verstappen (team Sociaal Domein),
- Arjan de Vries (team Binnenstebuiten).

Beheer secretariaat:

- Saskia Wenting, tot 1-12-2021,
- Marieke Paardekooper, vanaf 1-12-2021.

Omdat Saskia Wenting van baan veranderde kon zij haar werkzaamheden voor de PSDW niet langer voortzetten. Het beheer van het secretariaat werd overgenomen door Marieke Paardekooper.

Overzicht vergaderingen/bijeenkomsten

In 2021 zijn er 13 bijeenkomsten geweest. Twee keer is de PSDW geïnformeerd over Samen Sterk en op 7 januari heeft hierover een extra vergadering plaatsgevonden. Op 20 april is samen met portefeuillehouder Hans Breunissen het eerste jaar geëvalueerd, wat heeft geleid tot de in dit verslag genoemde aanpassingen in de werkwijze. Op 13 september vond een workshop plaats, gegeven door Arjan de Vries, over het opstellen van een participatieplan. Op 4 oktober is met twee beleidsmedewerkers geprobeerd zo'n participatieplan op te stellen voor een onderdeel van Samen Sterk.
In verband met de coronamaatregelen waren alle bijeenkomsten op één na via Teams. Omdat men elkaar nog niet zo goed kende en omdat het participatieproces nieuw was en nog niet goed ingeburgerd, werd het vergaderen via Teams als belemmerend ervaren.

Een schets van het jaar 2021

In dit jaarverslag wordt teruggekeken op het reilen en zeilen van de PSDW in het jaar 2021. De PSDW werkt op basis van de Verordening Cliënt- en Burgerparticipatie Sociaal Domein Westervoort 2020, die op 3 februari 2020 is vastgesteld. Hierin is onder meer opgenomen dat de participatie in het sociaal domein plaatsvindt op basis van een ontwikkelmodel.

Ontwikkeling is noodzakelijk. De gemeente Westervoort (van ambtenaar tot college en raad) moet zich bewust worden van burgerparticipatie. Waar en wanneer schakelen wij burgerparticipatie in? En wat betekent dit voor onze werkwijze en voor ons beleid? Daarnaast moeten burgers en PSDW op de nieuwe manier leren te participeren. Na een jaar functioneren vond de PSDW dat het tijd was voor een evaluatie van de werkwijze. Op basis van de ervaringen in 2020 is het rapport 'Suggesties voor doorontwikkeling van het nieuwe model van cliënt- en burgerparticipatie in Westervoort' opgesteld. Dit rapport was een bijlage bij het jaarverslag van 2020. Wij waren niet helemaal tevreden over de werkwijze van de PSDW zoals vastgesteld in de verordening.

Op 20 april 2021 was er een bestuurlijk overleg waarin werd teruggekeken naar het nieuwe model van participeren en de werkwijze zoals in de verordening is vastgelegd. Dit gebeurde aan de hand van de zeven gesprekspunten uit bovengenoemd rapport.

De zeven gesprekspunten waren:
- De nieuwe aanpak is onvoldoende bekend.
- Het ontbreken van bevoegdheden.
- Er is een grote informatieachterstand.
- Te weinig interactie met het ambtelijk apparaat.
- De rol van ambtenaren in de PSDW.
- De PSDW zelf.
- Er valt nog veel te leren.

De portefeuillehouder stelde voor in 2021 eerst te experimenteren met een aangepaste werkwijze naar aanleiding van deze zeven onderwerpen. Daarna moet bekeken worden of de verordening daadwerkelijk aangepast moet worden.
Vastgesteld werd o.a. dat er slagvaardiger gewerkt moest worden. De samenwerking tussen bewoners, bestuurders en ambtenaren moet worden gekenmerkt door korte lijnen, uitwisseling vanaf het eerste moment, openheid en inderdaad slagvaardigheid.

Op 26 april 2021 ontvingen wij een reactie van het college. Het jaar 2021 zou, conform het voorstel van de portefeuillehouder, een jaar van experimenteren worden. In dit jaarverslag werken wij deze reactie verder uit. Wat is er tot stand gekomen, wat heeft verdere aandacht nodig en wat loopt nog erg stroef?

De acht punten uit de reactie van het college, met de uitwerking ervan in 2021.

1. We maken het model meer bekend.

Er zijn dit jaar meerdere overlegmomenten geweest met beleidsmedewerkers over actuele onderwerpen. Hieruit zijn (nog) niet direct participatieadviezen voortgekomen. Er zijn ook geen nieuwe themagroepen bijgekomen. De participatieraad heeft op 6 oktober de gemeenteraad geïnformeerd over zijn werkwijze. Naar aanleiding van deze informatieavond hebben we aan de raadsleden gevraagd of zij nog potentiële leden voor de participatieraad kennen. Hierop hebben wij nog geen reactie gekregen. We hebben de voorzichtige indruk dat de PSDW meer bekendheid krijgt

bij de beleidsmedewerkers. Dit komt door de inzet van de ambtelijk adviseurs van de PSDW. Mede door corona is er geen PR-campagne gestart.

2. We plannen meer tijd in voor participatie.

Toegezegd werd meer tijd voor participatie in te ruimen in de beleidsplanning. Niet alleen door meer tijd maar ook door meer bekendheid van de PSDW en zijn werkwijze bij de beleidsafdeling hebben we het idee dat wij meer betrokken raken.

3. We gaan experimenteren met ongevraagd adviesrecht.

Dit is niet gebeurd. Oorzaak: de PSDW heeft grote informatieachterstand. Wij weten niet wat er speelt binnen de gemeente en waar mogelijk nieuw beleid ontwikkeld wordt.

4. We gaan experimenteren met inhoudelijk adviesrecht.

Heeft plaatsgevonden in juni, bij de beleidsregels schuldhulpverlening, met beleidsambtenaar Tonny Jansen.

5. We erkennen actieve informatieplicht.

De informatieachterstand die de PSDW heeft is niet verbeterd.

6. We halen de banden met u aan.

Op ambtelijk niveau is dit zeker te merken. Zoals hierboven al aangegeven: dit komt door de inzet van de ambtelijk adviseurs. Er is o.a. een werkinstructie/werkmodel ontwikkeld over hoe en wanneer de PSDW ingeschakeld moet worden bij de ontwikkeling van nieuw beleid.
Op bestuurlijk niveau zijn er geen ontwikkelingen, de PSDW heeft niet de indruk in beeld te zijn bij het college. In januari is ook niet aangegeven voor welke thema's het college participatie zou willen. In maart heeft Gertie Verstappen namens het college aangegeven dat voor 2021 de thema's Inclusie, Inburgering en eventueel Samen Sterk aan de orde zouden zijn. De praktijk is dat de betreffende beleidsmedewerker zich meldt met een participatievraag op het moment dat die gevoeld wordt.

7. We handhaven de inmiddels gekozen inzet van de ambtelijk adviseurs.

Dit voldoet prima. De ambtelijk adviseurs zijn een belangrijke schakel tussen het ambtenarenapparaat en de PSDW en als adviseur niet verantwoordelijk voor de (re)acties van de PSDW. Hun inbreng wordt zeer gewaardeerd.

8. Extra inzet van de leden van de PSDW.

Extra inzet op het werven van nieuwe leden. Door corona hebben we niet geflyerd. Bovendien menen we dat dit weinig nieuwe leden zal opleveren. Leden moeten voornamelijk geworven worden door naamsbekendheid en door individuele werving/benadering. Naamsbekendheid krijgen we o.a. door ons meer te laten zien in bijvoorbeeld het huis-aan-huisblad. Dit is nog niet gebeurd omdat we eerst onze werkwijze willen aanscherpen. Individuele werving verloopt stroef. Er zijn nog geen nieuwe leden gevonden, ondanks pogingen daartoe. De raadsleden hebben aangeboden in hun kringen te kijken. Ook dit heeft nog niets opgeleverd.
In 2021 is er contact geweest met de Raad voor Sociaal Domein Duiven (RvSDD) om te bekijken of we wat van hen kunnen leren en om te zien of we eventueel op punten zouden kunnen samenwerken. We hebben kennisgemaakt en onze werkwijzen uitgewisseld. In verband met corona zijn verdere acties niet van de grond gekomen, wordt vervolgd in 2022.
De PSDW-leden hebben een workshop participatie gevolgd bij Arjan de Vries. Er is inzicht verkregen

in de werkwijze met een participatieplan. Welke vormen van participatie zijn er en hoe ver is de reikwijdte? Aan de hand van deze workshop is er een werkmodel gemaakt over hoe en wanneer participatie past in het proces van beleidsontwikkeling (zie ook punt 6 hierboven).
De PSDW heeft gebruikgemaakt van ondersteuning door de organisatie Zorgbelang Inclusief, zowel voor zichzelf als voor de themagroep Inclusie.

De PSDW als ontwikkelmodel

Naast het geven van adviezen aan het college over participatie middels themagroepen op grote beleidsonderwerpen werd het in 2021 ook mogelijk om ad hoc advies te geven over de onderwerpen die geen themagroep behoeven (ongevraagd of gevraagd adviesrecht). Dit is mogelijk gemaakt om de slagvaardigheid van de PSDW te vergroten. We hebben hiervan in 2021 één keer gebruikgemaakt (ons is advies gevraagd over de nieuwe beleidsregels schuldhulpverlening). Dit is erg weinig. Er werd vastgesteld dat de PSDW te weinig bekendheid geniet binnen de gemeente (ambtenaren, college en raad) en bij de burgers. Zelfs over Samen Sterk is geen advies gevraagd.

De Themagroepen

Een themagroep bestaat uit leden met een verschillende achtergrond/deskundigheid. Te denken valt aan beleidsmedewerker(s), lid/leden van de PSDW, burgers/ervaringsdeskundigen en professionals. Het streven is dat elke themagroep secretariële ondersteuning heeft, niet vanuit de PSDW maar vanuit de beleidsafdeling. Een themagroep wordt ingezet naar aanleiding van en op basis van een advies van de PSDW aan het college.

Er is een evaluatieformulier ontwikkeld dat door elk lid van de themagroep tijdens de laatste bijeenkomst wordt ingevuld. Gevraagd wordt o.a. naar de ervaringen, of men zich gehoord voelde in de themagroep, wat het advies is geweest en wat uiteindelijk ook meegenomen werd in het beleidsvoorstel. In 2021 is geen themagroep beëindigd, dus is dit evaluatieformulier niet gebruikt.

In dit jaarverslag zijn de evaluaties van de verschillende themagroepen opgenomen.

Themagroep doelgroepenvervoer

In augustus 2020 is een collegevoorstel tot kostenbesparing doelgroepenvervoer voorgelegd ter participatie (versie 2).
De Participatieraad heeft mede om praktische redenen de Gehandicaptenraad Westervoort verzocht als themagroep te fungeren en hierover een advies uit te brengen. Om allerlei interne redenen zoals personeelsproblemen, heeft het hele proces vanuit de gemeente veel langer geduurd dan van tevoren was voorzien. Doordat de gemeente Westervoort te maken kreeg met een herstelplan waarin de provincie Gelderland een goed onderbouwde meerjarenbegroting eiste, kreeg de kostenbeheersing prioriteit en moest er haast gemaakt worden. Dit resulteerde in het feit dat de themagroep op 9 augustus 2020 het definitieve voorstel kreeg met het dringende verzoek hierover voor 1 september 2020 advies uit te brengen! Dit is allesbehalve een toonbeeld van zorgvuldige participatie maar het is ons gelukt. Het advies, dat mede door hulp van de landelijke belangenkoepel Iederin tot stand is gekomen, is door de Gehandicaptenraad Westervoort op 14 september 2020 verzonden (Kenmerk: GR14092020.PvB).

Tot onze grote verbazing en na meerdere malen aandringen, werd een reactie op ons advies pas op 3 juni 2021 ontvangen (Zaaknr: Z/21/081680/201515664). Ook hierin voelden wij ons allesbehalve serieus genomen. De reactie op het uitgebreide advies van de themagroep was dusdanig gedreven door kostenbesparingen dat wij ons, als belangenorganisatie, verplicht voelden in te spreken tijdens de behandeling van de verordening in de commissievergadering waarin de belangrijkste wijzigingen geformaliseerd zouden moeten worden (Commissie Ruimte en Financiën van 1 juni 2021 – agendapunt 15).

Uiteindelijk zijn er door toedoen van het advies van de themagroep enkele kleine zaken aangepast, zoals terug te lezen valt in bovengenoemde reactie. De hoofdzaken die, gestuurd door financiële argumenten, wel zijn geformaliseerd in een Wijzigingsbesluit Verordening Maatschappelijke Ondersteuning 2019 zijn met name de eigen bijdrage voor het in bezit hebben van een WMO-pas voor AVAN, á € 5,- per maand, ongeacht gebruik, en er is een eigen bijdrage ingevoerd voor mensen die gebruik maken van vervoer per deeltaxi t.b.v. dagbesteding, op basis van OV-tarief.
Hieruit volgt dat ook m.i.v. 1 september 2021 het Wijzigingsbesluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Westervoort 2020, door het college is bekrachtigd.

Conclusie: Het was een stevig proces dat zeker geen schoonheidsprijs verdient. Participatie heeft alleen kans van slagen wanneer er meer belangen dan alleen de financiële worden gewogen.

Themagroep Inclusie

Na de start van de themagroep in 2020 is zij in 2021 doorgegaan met bijeen te komen. 10x is de groep bij elkaar gekomen, elke keer digitaal vanwege de coronamaatregelen. Een veelheid aan onderwerpen is langsgekomen, besproken. Een aantal zaken zijn opgepakt.

Net als in 2020 zijn er diverse aanpassingen gedaan aan stoepen (op basis van meldingen en op basis van een uitvraag door de gehandicaptenraad), zodat mensen met een fysieke beperking gemakkelijker gebruik kunnen maken van de openbare ruimte. De gemeente is gestart met het digitaal toegankelijk maken van de gemeentelijke websites. De themagroep is hierbij betrokken.

De themagroep is betrokken geweest bij twee interne bijeenkomsten voor medewerkers van 1Stroom om hen te informeren over inclusie, zodat zij zich meer bewust zijn van het thema en dit mee kunnen nemen in het werk wat zij doen.

Op 12 oktober heeft de themagroep een fysieke bijeenkomst kunnen organiseren voor inwoners en organisaties. Met een goede opkomst is op verschillende thema's zoals openbare ruimte, gezondheid en vrije tijd nieuwe input geleverd, om voor 2022 mee aan de slag te gaan. Ook zijn weer nieuwe netwerken ontstaan en verbindingen gelegd. Een geslaagde bijeenkomst, die net tussen de verschillende lockdowns mocht plaatsvinden.

Helaas konden de geheel voorbereide bewustzijnsbijeenkomsten voor inwoners om te ervaren hoe het is om een psychische beperking te hebben, in het najaar uiteindelijk niet doorgaan vanwege de toen geldende coronamaatregelen. Deze bijeenkomsten zullen nu in het voorjaar van 2022 worden uitgerold.

Themagroep Inburgering statushouders

Deze themagroep is zeer moeizaam van start gegaan. Dit is, voor wat betreft de eerste helft van het jaar, te wijten aan corona. De beleidsmedewerkster wilde, in verband met de taalvaardigheid van enkele deelnemers, liever niet vergaderen via Teams. Heel begrijpelijk.

Vanaf juli heeft de participatieraad steeds contact gezocht met de beleidsmedewerkster, echter zonder succes. Na de vakantieperiode bleek dat er opnieuw leden/ervaringsdeskundigen geworven moesten worden. De participatieraad heeft dit opgepakt en het was redelijk snel voor elkaar.

Pogingen om met de beleidsmedewerkster in contact te komen liepen nog steeds op niets uit. Later bleek dat zij langdurig afwezig was. Medio oktober/november was er (eindelijk) een interim beleidsmedewerkster beschikbaar en op 2 december was er een eerste overleg van de themagroep. Het idee van de beleidsmedewerkster was om op basis van dit eerste overleg een notitie voor het college te maken. Dit is vooralsnog niet gebeurd.

Er blijkt geen verordening Inburgering te zijn. Het blijkt dat de Verordening Inburgering van Duiven medio 2022 ook voor Westervoort zal worden vastgesteld.

Het niet of zeer laat starten van de themagroep is niet te wijten aan het participatieproces, zoals de PSDW als feedback te horen kreeg, maar aan corona en de langdurige afwezigheid van de beleidsmedewerkster.

De themagroep bestaat uit: 3 ervaringsdeskundigen, een beleidsmedewerkster en een lid van de PSDW.

Werkwijze/onderwerpen themagroep:

Bekijken waar we de trajecten kunnen verbeteren en versterken. Ervaringen delen, knelpunten vaststellen en oplossingen vinden. Luisteren, inventariseren. Wat leeft er? We werken vanuit een positieve grondhouding. Focussen op wat niet goed gaat heeft geen zin.

Cultureel bepaalde zaken. Hoe gaan we in Nederland om met praten over financiële, psychische, emotionele problemen? En hoe zijn inburgeraars dit in hun eigen land gewend?

Het gaat niet alleen om nieuwe inburgeraars maar ook om degenen die al ingeburgerd zijn of nog bezig zijn met een inburgeringstraject. Het eerste thema waaraan we gaan werken is de inburgeringscursus. Voldoet deze? Wat zijn de eventuele knelpunten? Niveau taalonderwijs. Geeft het inburgeringstraject voldoende om deel te kunnen nemen aan de Nederlandse samenleving?

Het is de bedoeling dat de themagroep gaat werken als een werkgroep. Afhankelijk van de onderwerpen zal de themagroep uitgebreid worden met tijdelijke maar ook permanente leden.

Waarschijnlijk gaan we één keer per maand bij elkaar komen.

Budget

De PSDW heeft jaarlijks de beschikking over een budget van € 8500,-. Hieruit werden onder andere lidmaatschappen en onkostenvergoedingen betaald. Daarnaast was in 2021 een bedrag van € 5000,- beschikbaar voor de secretariële ondersteuning.

Inzet 2021	
Budget PSDW	€ 8.500,-
Besteed bedrag	€ 1.369.89
Overschot	€ 7.130.11

Budget secretariële ondersteuning	€ 5.000,-
Besteed bedrag	€ 9.047,19
Te kort	€ 4.047,19

De begroting voor de PSDW was € 8500,- en voor 1Stroom € 5000,-. Het tekort voor secretariële ondersteuning werd gecompenseerd door het overschot van het PSDW-budget. Het restant is teruggevloeid in de algemene middelen.